

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

zpracovaný podle § 5 školského zákona s názvem:

BOBŘÍCI

Č. j. 18/08

Základní škola Hrádek u Sušice, okres Klatovy

Předkladatel:

Identifikační údaje: **ŠVP pro zájmové vzdělávání zpracovaný podle § 5
školského zákona s názvem „Bobříci“:**

Adresa: Základní škola Hrádek u Sušice, okres Klatovy
Hrádek u Sušice 73
Sušice 342 01

Kontakt: tel. /fax: 376 508 517
web: www.hradekususice.cz
email: skola@hradekususice.cz

IČO: 617 85 300
REDIZO školy: 600068439
IZO družiny: 115 300 422

Ředitelka školy: Mgr. Ivana Kůrková
tel.: 376 508 517
email: ivana.kurkova@hradekususice.cz

Vychovatelka: Martina Vilhelmová
email: martina.vilhelmová@hradekususice.cz

Zřizovatel:

Adresa: Obec Hrádek
Hrádek u Sušice 78
Sušice 34201

Kontakt: tel. /fax: 376 508 530
web: www.hradekususice.cz
email: obec@hradekususice.cz

IČO: 00255530

Platnost dokumentu od 1. 9. 2007

Dokument byl projednán a schválen Školskou radou dne

.....
Podpis ředitelky školy

Razítko školy

Obsah	strana
1. Údaje o zařízení	4
Materiální podmínky	4
Personální podmínky	4
Psychosociální podmínky	4
Řízení školského zařízení	4
Spoluúčast rodičů	5
Bezpečnost a ochrana zdraví	5
2. Konkrétní cíle vzdělávání	6
Charakteristika ŠVP	6
Formy práce	6
3. Obsah vzdělávání	7
Průřezová témata	8
Klíčové kompetence	8
4. Rozdělení zájmových činností	9
4.1 Výtvarná zájmová činnost	9
4.2 Pracovně technická činnost	9
4.3 Přírodovědná zájmová činnost	10
4.4 Tělovýchovná zájmová činnost	10
4.5 Společenskovední zájmová činnost	10
4.6 Esteticko výchovná zájmová činnost	11
4.7 Odpočinková činnost	11
4.8 Příprava na vyučování	11
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se spec. potřebami a nadaných	12
6. Časový plán	13
7. Evaluační plán	13
8. Přílohy	13

1. Údaje o zařízení

IZO: 115 300 422

Kapacita: 30 žáků

Materiální podmínky:

Družina je umístěna v nově zrekonstruované místnosti školy. Je uzpůsobena volnočasovým aktivitám dětí. Jedna místnost je určena hrám a relaxačním činnostem. Tomu odpovídá i nábytek a ostatní vybavení (koberec, nábytková stěna). Druhá část je zařízena jako pracovní koutek. Zde je nové linoleum, stolky a židličky. Vše je přizpůsobeno, aby každé dítě mělo své pracovní místo.

Personální podmínky:

Činnost školní družiny zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka.

Psychosociální podmínky:

Naší snahou je vytvoření klidného a příznivého sociálního prostředí, činnost vycházející ze zájmu žáků a ohledem na věkovou přiměřenost, ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy, vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy.

Řízení školského zařízení:

Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. až 5. ročníku tzn. 6 – 11 let na základě přihlášky vyplněnou zákonným zástupcem. Kapacita školní družiny je 30 žáků. Přednost mají žáci, jejichž rodiče jsou zaměstnaní nebo žáci dojíždějící. V případě, že počet zájemců je větší a nemohou být do ŠD zařazeni všichni přihlášení žáci, rozhoduje o jejich přijetí ředitelka školy.

Spoluúčast rodičů:

Do některých činností školní družiny zapojujeme i rodiče.

Využíváme toho např. Den matek

Den dětí

Vánoční besídka

Vánoční jarmark

Jsme velice rádi, že se rodiče zapojují společně se svými dětmi a vytváří dokonalou atmosféru.

Na nástěnce a v celé školní družině mohou také vidět výtvary svých dětí, protože celková dekorace ŠD je tvořena pouze z výrobků dětí.

Bezpečnost a ochrana zdraví:

Místnost, kterou školní družina užívá, splňuje hygienické podmínky – plošné, prostorové, vytápění, osvětlení, větrání. Je vybavena sedacím a pracovním nábytkem. Po ukončení provozu školní družiny je zajištěn pravidelný úklid v rámci úklidu školy.

Vychovatelka děti pravidelně seznamuje s BOZP a školním řádem dvakrát ročně (začátek školního roku a začátek 2. pololetí) a před rizikovými činnostmi. Dále je prováděno opakování poučení po úrazech žáků.

Bezpečnost ve školní družině se řídí Vnitřním řádem školní družiny.

Probíhá-li činnost v jiných místnostech, řídí se bezpečnost také řády těchto místností (tělocvična).

Pravidla chování se řídí školním řádem.

Školní družina má k dispozici lékárníčku, která je umístěná na hlavní chodbě a všem kdykoliv k dispozici. Vychovatelka je proškolená v poskytování první pomoci v rámci pravidelného školení bezpečnosti práce všech zaměstnanců na začátku školního roku.

Žáci se chovají ve školní družině slušně, ohleduplně, dodržují pořádek, čistotu a hygienické zásady. Nepoškozují vybavení a pomůcky, hry i stavebnice ukládají do určených prostor.

Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu. Program činností je uzpůsoben tak, aby byly dostatečně dlouho venku. Žáci jsou vedeni k sebeovládání, uvědomělé kázni, vztahu k životnímu prostředí a vztahu v kolektivu, v rodině.

2. Konkrétní cíle vzdělání:

Cíle školní družiny:

- utváření respektu k etnické, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- pochopení a uplatnění principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic
- pochopení a osvojení zásad pravidel vycházejících z evropské integrace jako základ pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- získávání a uplatnění znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

Charakteristika školského vzdělávacího programu a podmínky průběhu vzdělávání:

Školní vzdělávací program pro školní družinu vychází z rámcového vzdělávacího programu pro základní školy a následně ze školního vzdělávacího programu Základní školy Hrádek u Sušice. Je uplatňován integrovaný přístup a náměty jsou sdružovány do bloků.

- zájmové vzdělávání formou zájmových vzdělávacích a spontánních činností, hrou, učením individuálních prací a motivační projekty
- podporujeme u žáků citové vztahy k lidem, k přírodě
- učíme děti chránit své zdraví
- snažíme se je vést k otevřené komunikaci
- vedeme žáky k tvořivosti a napomáhání vytvoření vhodného klima
- úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím, neboli schopnostem umět strávit volný čas
- všechny děti vedeme k tomu, aby uměly respektovat jeden druhého, výhodou je spojení žáků různých věkových skupin
- od 1. tříd rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- respektujeme individuální přístup ke každému dítěti, vytváříme podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- konkrétními činnostmi se snažíme posilovat a upevňovat kompetence, které se uplatňují ve škole

Formy práce:

Zájmové vzdělávání uskutečňujeme těmito formami:

- pravidelnou výchovnou, příležitostnou a spontánní činností
- osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů
- individuální prací, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí

3. Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět:

1. Místo, kde žijeme – náš domov
Škola
Naše město
Za humny
Tradice naší vesnice

Poznávání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve městě. Tématické vycházky do okolí školy, poznávání různých služeb, regionální pověsti, posilování vztahu k místním tradicím, dopravní výchova

2. Lidé kolem nás - Rodina
Kamarádi
Svátky a oslavy
Jak správně chovat

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy.

3. Lidé a čas . Náš denní režim
Jak se mění lidé
Jak se mění věci, budovy, město

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umění využít správně a účelně volný čas.

4. Rozmanitosti přírody – Příroda okolo nás
Roční období
Počasí
Chráníme si své životní prostředí

Vycházky a pobyt v přírodě, pozorování změn, využití encyklopedií k určování rostlin a živočichů, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ochrana přírody.

5. Člověk a jeho zdraví – Poznáváme své tělo
Pečujeme o své zdraví
Chodíme ven každý den

Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, zásady první pomoci.

Průřezová témata:

OSV – osobnostně sociální výchova – kamarádství, přátelství

EVVO – enviromentální výchova – pobyt na čerstvém vzduchu, otužování

MKV – multikulturní výchova – vzájemná tolerance jiných etnik

Za prioritu považujeme rozvoj a upevňování těchto kompetencí v praxi:

Kompetence k učení: pracuje a učí se novým činnostem s chutí, započatou práci dokončí. Umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Všímá si souvislostí mezi jevy, získané poznatky si dává do souvislosti, uplatňuje je v praktických činnostech a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů – všímá si dění i problémů a situací, rozšiřuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení

Kompetence komunikativní: umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky, zapojuje se do diskuze, učí se řešit konflikty, dokáže vyjadřovat kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí. Nezapomíná, že ke správné komunikaci patří i naslouchání druhých.

Sociální a interpersonální kompetence: plánuje, organizuje, řídí a hodnotí, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky. Projevuje citlivost a ohleduplnost. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení

Občanská kompetence: uvědomuje si práva svá i druhých, vnímá spravedlnost, agresivitu a šikanu

Kompetence k trávení volného času: umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech, rozvíjí schopnost trávení volného času jako kompenzaci jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky využití volného času

4. Rozdělení zájmových činností

Naši výchovnou práci ve školní družině bychom mohli po dobu jednoho vzdělávacího cyklu rozdělit do několika zájmových činností:

4.1 Výtvarná zájmová činnost (VVZČ)

Děti mají na výtvarné činnosti rády objevování, nové zkušenosti, experimenty. Setkávají se při ní s tajemstvím, učí se tvořivosti, prožívají radost z úspěchu i zklamání z nezdaru. Prostřednictvím výtvarné činnosti zkoumají svět. Při výtvarné činnosti se snažíme rozvíjet dětskou fantazii, smysl pro barevnost a povzbuzujeme děti k tvořivému objevování prostřednictvím rozhovorů o jeho výtvarné práci.

Ve výtvarných činnostech se zabýváme mnoha náměty – roční období, pohádka, rodina, kamarádi...

Při volbě výtvarných technik dáváme přednost temperovým barvám, které se nám velmi osvědčily. Další techniky, které bychom rádi využívali jsou : kresba tuší, barvy na sklo, barvy na textil, techniky obtiskování, batikování, kresba voskovým pastelem.....

Ve výtvarné činnosti se zaměřujeme i na správnou techniku nanášení barvy na štětec, správné tahy štětcem, čistotu práce a pracovního místa.

4.2 Pracovně technická zájmová činnost (PTZČ)

Při pracovně technické činnosti se snažíme, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky při práci s dostupným materiálem a vytvářeli si pozitivní vztah k práci a racionální, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a jeho kvalitě. Svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, organizovat, vybrat vhodný materiál, pomůcky a nástroje, připravit si pracovní desku a logicky přemýšlet o nejvhodnějším pracovním postupu. Rozlišovat a pojmenovat druhy zpracovávaného materiálu a s ním také hospodárně zacházet. Provádět přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem.

Děti se při PTZČ seznamují s různými materiály, jejich tvarem, barvou, povrchem, učí se rozlišovat materiál přírodní a technický, seznamují se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsobem použití a jejich vlastnostmi. Vytvářejí si návyk organizace a plánování práce a zároveň si osvojují základy bezpečnosti- nůžky, jehla....

Při PTZČ se nejvíce věnujeme práci s papírem, vlnitým kartonem. Překládání, skládání, trhání, obkreslování jednoduchých symetrických tvarů a šablon a následné vystřihování.

Často používaným materiálem je:

- textil, vlna, bavlnky
- korálky a knoflíky
- krabičky od potravin
- přírodní materiál
- luštěniny a koření
- modelína,
- práce s jednoduchým těstem - pečení perníčku, palačinek

Při pracovně technické činnosti se zaměřujeme zejména na správné držení nůžek a stříhání s nimi, na přesnost, šetření veškerého materiálu, čistotu pracovního místa a následnému úklidu. Vedeme děti k pomoci druhým.

4.3 Přírodovědná zájmová činnost (PŘZČ)

Při přírodovědné zájmové činnosti vedeme děti k prohlubování vědomostí o dění v přírodě a pěstujeme v nich vztah k její ochraně. Náplň přírodovědných zájmových činností mladších žáků vychází z toho, že jsou schopni osvojit si jak poznatky o živočiších, rostlinách a neživé přírodě, tak i některé dovednosti v péči o ně.

Nejčastější a nejjednodušší činností je pozorování přírody přímo na vycházkách. Tam je možné pozorovat veškeré změny v přírodě v různých ročních obdobích, pozorování změn v chování zvířat, poznání běžných druhů, jejich stop. Stejně jako o živočichy se zajímáme i o rostliny, poznáváme jejich druhy, květiny i stromy, houby i s pomocí atlasů a encyklopedie. Vedeme s dětmi dialogy na téma ochrany životního prostředí, co přírodu ohrožuje a jak ji chránit.

4.4 Tělovýchovná zájmová činnost (TVZČ)

Cílem tělovýchovné zájmové činnosti je poskytovat žákům co nejvíce pohybových podnětů, podporovat a soustavně rozvíjet jejich pohyblivost, obratnost, postřeh, rychlost, rozvoj síly, rovnováhy, vytrvalosti a orientace.

Do TVZČ zařazujeme především soutěže, honičky, pohybové hry, míčové hry, hry spojené s tělocvičným náradím. Zaměřujeme se především na správnou techniku házení a chytání míče. Při TVZČ dbáme především na bezpečnost dětí. Při zařazování nových her se snažíme o co nejpřesnější vysvětlení všech pravidel hry a také následně o jejich dodržování. Velkým problémem, se kterým se potýkáme a na který se chceme zaměřit, je čestnost a umění prohrávat.

K plnění tělovýchovné zájmové činnosti využíváme zejména školní zahradu – hřiště, která je ideálním místem pro různé soutěže, honičky a míčové a pohybové hry. Při nepřízni počasí a hlavně v zimě má družina možnost využít tělocvičnu. V zimním období stavíme sněhuláky, chodíme sáňkovat, bobovat.

4.5 Společenskovědní zájmová činnost (SVZČ)

Obsahem společenskovědní zájmové činnosti v naší družině je především vychovat naše žáky v jedince, kteří se dokáží orientovat v životě, znají morálky a umějí řešit běžné situace všedního dne, znají základy slušného chování a hygieny. Tomu všemu nám napomáhají každodenní rozhovory s nimi. Klademe důraz na poznání svého okolí, místa, kde žijeme. V září začínáme seznamovat se s budovou školy a poté následují tématické vycházky do okolí.

Do tohoto celku samozřejmě zařadíme i dopravní výchovu. Na vycházkách s dopravním zaměřením vytváříme modelové situace, určujeme správné varianty řešení – jak se chová chodec před námi apod. Všimáme si dopravních značek a určujeme, co znamenají. Ve školní družině se pak věnujeme didaktickým hrám s dopravními značkami, kreslení dopravních značek a prostředků.

Žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, vzájemné úcty a pomoci si navzájem. Poznávají, jak se lidé sdružují a získávají vědomosti o základních právech a povinnostech člověka, o principech, na nichž je postavena výchova budoucího občana demokratického státu. Žáci si osvojují, jak se vhodně seznamovat s druhými lidmi, jak správně pozdravit a podávat ruku. V praxi se učí zásadám stolničení, kultivují komunikaci verbální i neverbální, rozvíjejí své vyjadřovací schopnosti, ale také schopnost naslouchat a být tolerantní k odlišným názorům lidí ve skupině. Dbáme na vytváření kladného vztahu ke spolužákům a pozitivního klimatu v oddělení.

Velký důraz klademe na oblast hygieny a zdraví. Žáci poznávají především sami sebe, získávají poučení o zdraví a nemocech, o prevenci a předcházení úrazů. Při všech činnostech

poukazujeme na bezpečnost. Obsah společenskovední zájmové činnosti naplňujeme formou každodenních rozhovorů.

4.6 Esteticko výchovná zájmová činnost (EVZČ)

Do esteticko výchovné zájmové činnosti zařazujeme zpěv písniček a písni určené pro děti mladšího školního věku. Také si rádi zazpíváme za doprovodu písniček na CD. Další možnosti jsou různé hudební hry spojené s pohybem, dramatizace pohádek a různé tanečky.

4.7 Odpočinková činnost (OČ)

Odpočinková činnost má odstranit únavu po dopoledním soustředění dětí při vyučování a náplň si určuje každé dítě podle svých přání a chutí. Zařazujeme ji po obědě. Může mít formu odpočinku na koberci, při poslechu pohádek nebo klidových her, společenských, stolových nebo karetních her. V naší družině si děti velmi oblíbily kvizové hry.

4.8 Příprava na vyučování (PvN)

V naší družině probíhá příprava na vyučování nenásilnou a zábavnou formou didaktických her a hádanek. Přípravu na vyučování zařazujeme i například při pobytu venku nebo vycházkách. Všíáme si okolí, jmenujeme stromy, určujeme, co patří do živé a neživé přírody.

Do přípravy zařazujeme i procvičování čtení časopisů – Mateřídouška, Pastelka. Písemné zpracování úkolů je omezené na matematiku a čtení. Pomocí slovní kopané rozvíjíme slovní zásobu. Naše družina má k dispozici školní soubory pomůcek, didaktickou techniku a počítačovou učebnu.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných

Při výběru činností ve školní družině, při motivování i hodnocení žáků bereme ohled na charakter a stupeň znevýhodnění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou integrováni v běžných třídách. Jejich výuka je organizována v rámci kmenové třídy podle individuálního vzdělávacího programu, se kterým je v začátku docházky do ŠD seznámena ředitelkou, třídní učitelkou i vychovatelka ŠD. Uplatňujeme individuální péči při zájmové činnosti a zohlednění druhu a míry postižení při kolektivní činnosti. Existuje spolupráce s rodiči a jinými odborníky v rezortu.

Odchylky od standardní náplně práce volíme také v případě diagnostikovaného mimořádně nadaného jedince. Jde nám o to, vytvořit žákovi vhodné podmínky pro rozvoj jeho osobnosti. Vzdělávací zájmová činnost těchto žáků probíhá v prostorách určených k zájmové činnosti. Pedagogicky – organizační úpravy spočívají v zadávání specifických úkolů, samostatných a rozsáhlejších. Žáci jsou vedeni k rovnému přístupu k méně nadaným žákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Je psané pravidlo, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

6. Časový plán

Školní vzdělávací program je zpracován na dobu 5 let. Je tvořen dle polohy a podmínek školy. ŠVP je otevřený dokument, který se může v průběhu roku doplnit nebo upravit.

7. Evaluační plán

Hodnocení ŠVP pro školní družinu proběhne ve dvou rovinách:

Vnitřní – provádí sama vychovatelka, hospitace ředitelky školy

Vnější – o zhodnocení a vyjádření budou formou dotazníku požádáni rodiče a děti navštěvující školní družinu

8. Ekonomické podmínky

Za pobyt žáka v ŠD není vybírán poplatek.

9. Délka a ukončení vzdělávání

Vzdělávání v ŠD probíhá zpravidla 1 školní rok. Na nový školní rok je nutné znovu žáka do ŠD přihlásit písemnou formou na předepsané přihlášce. Doklad o ukončení vzdělávání v ŠD není vydáván.

Jestliže žák vážným způsobem porušuje vnitřní řád školní družiny či ohrožuje zdraví své nebo ostatních spolužáků, může ředitelka školy rozhodnout v rámci správního řízení o jeho vyloučení. Podle školského zákona jsou prostředky na posílení kázně pro žáky ve ŠD stanoveny takto: důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení, vyloučení. Za prohřešky žáka ve ŠD nelze snižovat známku z chování.

V průběhu školního roku ukončí žák docházku do ŠD na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

10. Přílohy

Přílohou k vzdělávacímu programu je:

- Vnitřní řád školní družiny ZŠ Hrádek u Sušice, okres Klatovy
- Organizace aktuálního školního roku
- Týdenní skladba zaměstnání
- Roční tematický plán